

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-3820/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-763/24-S

Název	Základní škola T. G. Masaryka Velim
Sídlo	K Sídlišti 563, 281 01 Velim
E-mail	zs.velim@velim.cz
IČO	70 989 656
Identifikátor	600 045 455
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Alena Holzbauerová
Zřizovatel	obec Velim
Místo inspekční činnosti	K Sídlišti 563, Velim
Inspekční činnost na místě	17., 18. a 21. října 2024

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů, naplňování školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny, školního klubu a školní jídelny.

Základní škola vzdělává v 17 třídách 344 žáky, naplněnost 86 %, včetně 49 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), z nichž šest je vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu. Škola eviduje 13 žáků s odlišným mateřským jazykem,

z nichž čtyři mají jazykovou bariéru. Počet žáků (včetně žáků se SVP), tříd, účastníků zájmového vzdělávání i oddělení školní družiny se od předchozí inspekční činnosti v roce 2019 zvýšil.

K pravidelné docházce do čtyř oddělení školní družiny byli přihlášení 103 účastníci zájmového vzdělávání (dále „účastníci“), naplněnost 79 %. Školní klub je realizován formou zájmových kroužků (naplněnost 54 %).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) vykonává svou funkci od roku 2021. Na základě dobré znalosti prostředí zpracovala koncepci rozvoje školy. Dílčí cíle se daří postupně naplňovat v materiální oblasti. Úroveň vzdělávání ředitelka i její zástupkyně sledují především prostřednictvím hospitací. Kontrolní činnost je sice správně plánována a realizována, ale není dostatečně účinná. Chybí specifikace závěrů a konkretizace stanovených opatření k odstranění zjištěných nedostatků i systematické vyhodnocení jejich efektivity. Vedení školy neidentifikovalo např. pochybení v organizaci konání opravných zkoušek.

Dostatečně nebyla využita doporučení pro zlepšení činnosti školy uvedená v závěrech z předchozí inspekční činnosti, např. zvýšit účinnost kontrolního systému a pedagogického vedení pedagogů za účelem zkvalitnění diferenciací a individualizace vzdělávání, využívat širší škálu objektivizujících evaluačních nástrojů.

Podíl odborně kvalifikovaných pedagogů zajišťujících základní vzdělávání činí 91 %. Zájmové vzdělávání je realizováno vychovatelkami, z nichž polovina je kvalifikovaná. Ve škole působí také sedm asistentů pedagoga; tři nemají požadovanou kvalifikaci. Ředitelka odborně kvalifikované pedagogy prokazatelně hledá. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno v souladu s potřebami školy a požadavky jednotlivých zaměstnanců.

Ředitelka správně zřídila pedagogickou radu a školní poradenské pracoviště. Výchovná poradkyně, která absolvovala specializační studium, poskytuje kariérové poradenství a zajišťuje podporu žáků se SVP. Spolupracuje se školní metodičkou prevence a společně realizují aktivity k prevenci nežádoucích jevů. Na této pozici došlo aktuálně ke změně, proto si metodička, která je zároveň zástupkyní ředitelky, příslušné specializační vzdělání doplňuje. Příležitostí ke zlepšení je systematictější spolupráce pedagogů při realizaci strategií stanovených ve ŠVP, vyšší míra spolupráce školy se školskými poradenskými zařízeními (dále „ŠPZ“), vytvoření prostoru pro metodické vedení pedagogů výchovnou poradkyní při realizaci doporučení ŠPZ a vyhodnocování jejich účinnosti. V rámci kariérového poradenství škola účelně a dlouhodobě spolupracuje se střední odbornou školou.

Vnitřní i vnější informační systém je funkční. Informace o činnosti školy jsou zákonným zástupcům dostatečně poskytovány prostřednictvím webových stránek a vnitřního informačního systému. Škola se aktivně prezentuje na veřejnosti také pořádáním akcí pro setkávání všech osob participujících na vzdělávání.

Pomocí běžně dostupných finančních zdrojů ZŠ zlepšila materiální vybavení. Díky sponzorským darům realizovala aktivity na podporu finanční gramotnosti, odměny pro žáky a předměty na reprezentaci. Od předchozí inspekční činnosti se významně zlepšilo materiální vybavení. S podporou zřizovatele bylo vybudováno kvalitní zázemí pro rozvoj sportu a tělesné výchovy (tělocvična a její sociální zázemí, venkovní hřiště s umělým povrchem), učebny včetně odborných a nové prostory pro školní stravování.

Zázemí školní družiny je kvalitní, každé oddělení má pro svou činnost vlastní hernu a dostatek pomůcek, které účastníci při aktivitách efektivně používali. Velmi často je zájmové vzdělávání cíleně a smysluplně realizováno také na hřišti a zahradě. Kroužky školního klubu podle svého zaměření účelně probíhají v učebnách, tělocvičně i dalších prostorách školy.

Vstupy do budovy jsou zajištěny proti vniknutí nežádoucích osob, všichni zaměstnanci seznámeni s bezpečnostními riziky. Postup jejich eliminace ředitelka zpracovala ve vnitřních směrnících. Žáci a účastníci zájmového vzdělávání jsou poučeni o bezpečnosti a ochraně zdraví. Míra úrazovosti za poslední dva školní roky se nezvyšovala.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání v ZŠ správně vycházelo ze vzdělávacích obsahů příslušného ŠVP. Prostředí školy bylo většinou esteticky podnětné. Pedagogové vstřícně reagovali na potřeby žáků, atmosféra ve třídách vhodně podporovala učení. V hospitovaných vyučovacích hodinách převažovala účinná frontální výuka střídající se se samostatnou činností, ojediněle byla zařazena účelná skupinová práce nebo práce ve dvojicích. K vyšší efektivitě vzdělávání chybělo stanovení pravidel spolupráce žáků a kritérií hodnocení naplnění cílů vzdělávání.

Zpětná vazba směřující k dalšímu učení byla žákům poskytována většinou v průběhu výuky, vhodně strukturovaný závěr hodin s prvky formativního hodnocení se vyskytl pouze ojediněle. Digitální technika byla účinně používána učiteli v polovině sledovaných hodin. Kladem je, že žáci využívali vzdělávací digitální platformy napříč předměty i ročníky. K nedostatkům patřila absence práce s různými zdroji informací a diferencovaného přístupu ve vztahu k aktuálním znalostem a dovednostem jednotlivých žáků, především nadaným i se SVP. Vyučující se zaměřili převážně na výukové cíle, výrazně méně na postojové. Příležitostí ke zlepšení je častější zařazení gradovaných úloh, kdy žáci mohou volit obtížnost podle svých možností. Asistentky pedagoga účelně spolupracovaly s vyučujícími zejména při podpoře žáků přímo ve výuce a při její přípravě. Nebylo patrné jejich zapojení do hodnocení výsledků vzdělávání a účinnosti podpůrných opatření.

Při výuce českého jazyka na prvním stupni byli žáci vedeni k aktivnímu učení. Úkoly kladené na žáky byly přiměřené a srozumitelné. Frontální výuku vhodně doplňovala práce ve skupinách podporující utváření komunikačních dovedností žáků. Učitelé u žáků účelně podporovali osobnostní a sociální dovednosti. Vhodně byly zařazeny různé jazykové hry. Ve většině sledovaných hodin učitelky účelně využily evaluaci různými způsoby. U mnohých úkolů došlo k mezipředmětovému propojení.

V hospitovaných hodinách matematiky na prvním stupni učitelky kladly důraz na představu čísla a numeraci. Efektivní motivaci uplatňovaly ve dvou třetinách sledovaných hodin především prostřednictvím matematických her či propojením s reálným životem při podpoře finanční gramotnosti. Příležitostí ke zlepšení je cílené zařazování diferenciací obsahu vzdělávání s ohledem na maximální potenciál jednotlivých žáků.

Ve výuce v oblasti Člověk a jeho svět učitelky většinou vhodně využívaly již získané zkušenosti a znalosti žáků, dávaly všem dostatečný prostor pro vlastní vyjádření, podporovaly rozvoj jejich komunikačních dovedností. Ne vždy se zdařilo motivačním rozhovorem zaujmout všechny jedince. Polovina hodin byla dobře strukturovaná, mezipředmětově propojená, žáci aktivně pracovali s mapou a dokázali dohledat potřebné informace.

Pozitivem výuky výtvarné výchovy byla snaha učitelky vést žáky k získávání základních pracovních návyků. Užité metody rozvíjely kreativitu stejně jako při vzdělávání v oblasti

Člověk a svět práce, kdy byly před vlastní tvořivou prací účelně využity různé zdroje pro vyhledávání informací na téma design.

Hospitovaná výuka cizích jazyků (anglického, německého a ruského jazyka) na obou stupních se vyznačovala cíleným upevňováním slovní zásoby, správné výslovnosti a přízvuku. Učitelky se žáky komunikovaly převážně v cizím jazyce, vhodně kladly důraz na překlad, efektivně využily digitální techniku. Pokud byl zařazen poslech s vizuální oporou, žáci velmi dobře reagovali, porozuměli obsahu sdělení.

Ve sledovaných hodinách společenskovědních předmětů a českého jazyka vyučující ve větší části hodin účelně využili metody činnostního učení, poskytovali žákům dostatek časového prostoru pro spolupráci, řešení úloh a prezentaci názorů. Žáci efektivně pracovali s výpočetní technikou, v části hodin ji učitelky účinně začlenily k motivování žáků i k vyšší názornosti. Ve většině hodin žáci aktivně spolupracovali, plnili zadané úkoly a pokud byl poskytnut časový prostor, průběh hodin zhodnotili.

Výuka přírodovědných předmětů (tj. fyzika, přírodopis a zeměpis), matematiky a výchovy ke zdraví na druhém stupni byla vyučujícími připravená a věcně správná. Sledované hodiny byly vhodně zaměřeny na osvojení příslušných výukových algoritmů. V matematice učitel efektivně využil digitální techniku a gradované úlohy, které umožňovaly žákovi zvolit si úlohu různé obtížnosti, ve fyzice pak „minipokusy“ a videa. Kladem při výuce zeměpisu a přírodopisu bylo účelné použití názorných pomůcek.

Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem byla zaměřena na teoretické základy českého jazyka, ti s vyučujícími spolupracovali a prokazovali odpovídající znalosti. Příležitostí ke zlepšení v podpoře žáků z cizojazyčného prostředí je vyšší míra spolupráce i metodická podpora jejich vyučujících a vytváření příležitostí ke komunikaci v českém jazyce. Užití metody ve výuce předmětu speciálně pedagogické péče vhodně vedly žáka ke komunikaci i k soustředěnému plnění úkolů.

Celkově vlídná atmosféra ve školní družině i školním klubu vhodně ovlivňovala realizované aktivity. Vychovatelky v průběhu zájmového vzdělávání účelně uplatňovaly metody a formy práce zaměřené zejména na podporu osobnostního a sociálního rozvoje, při pobytu venku efektivně zařadily sportovní aktivity. Realizované činnosti byly vyvážené a vycházely z individuálních potřeb a zájmů účastníků. Ti dodržovali předem stanovená pravidla činností i vzájemné komunikace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pro hodnocení znalostí a dovedností žáků ve vazbě na naplňování ŠVP pro základní vzdělávání vedení školy využívá běžné interní hodnoticí nástroje, např. hospitace a hodnocení tematicky zaměřených prací. Škála evaluačních prostředků zaměřujících se na výsledky vzdělávání je stále velmi úzká. Získané informace ZŠ prezentuje pouze stručně ve výroční zprávě, pracuje s nimi nesystematicky. Pozitivní je sledování a vyhodnocování úspěšnosti školy prostřednictvím celkového hodnocení jednotlivých oblastí z pohledu žáků, rodičů a pedagogů.

Výsledky žáků v rámci přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání jsou v celostátním srovnání v českém jazyce průměrné, v matematice podprůměrné. Z pohledu hodnocení byl školní rok 2023/2024 problematický i při přechodu žáků z prvního na druhý stupeň, neboť více než polovina z nich se celkový prospěch zhoršil (zaznamenáno i při předchozí inspekční činnosti). K nejvíce problematickým předmětům z pohledu úspěšnosti patří na obou stupních matematika, na druhém stupni pak ještě chemie a dějepis. V celkovém hodnocení prospěchu na konci školního roku 2023/2024 cca 61 % žáků prospělo

s vyznamenáním a 36 % žáků prospělo, pět žáků neprospělo, čtyři nebyli hodnoceni. Z analýzy výsledků žáků školy vyšlo 23,8 % žáků ohrožených školním neúspěchem, a to včetně žáků prvního stupně. Systém podpory těchto žáků je sice realizován, ale není dostatečně vyhodnocována efektivita zvolených metod. Talentovaní jedinci se účastnili předmětových soutěží, kde zaznamenali úspěchy i v okresních kolech. Dvě pětiny žáků se SVP jsou ohroženy školním neúspěchem. Pro zvýšení intenzity podpůrných opatření těmto žákům je třeba zefektivnit kontrolní systém ze strany vedení školy i jednotlivých členů školního poradenského pracoviště.

Preventivní aktivity jsou částečně začleněny do obsahu jednotlivých vzdělávacích předmětů, žáci jsou vedeni ke vhodnému využívání volného času. Rizikové chování žáků a zjištěné patologické jevy byly projednávány ve výchovné komisi, při řešení záškoláctví škola spolupracuje s orgánem sociálně právní ochrany dětí, žádoucí je vyšší míra realizace společně stanovených opatření. Při naplňování preventivního programu škola také vhodně spolupracuje s příslušnými organizacemi.

Pozitivní sociální klima školy je doloženo i počtem pochval udělených ve školním roce 2023/2024, které převažovaly nad počtem uložených kázeňských opatření.

Výsledky zájmového vzdělávání dosahované účastníky ve školní družině i školním klubu odpovídají cílům stanoveným v příslušných ŠVP, jejich zájmům i úrovni osobních schopností. Účastníci jsou vhodně vedeni k rozvoji osobnostních a sociálních dovedností, k sounáležitosti se školou, obcí i regionem prostřednictvím realizovaných aktivit, což je zřejmé z výsledků školních akcí a soutěží.

Závěry

Vývoj školy

- Zvýšil se počet žáků, tříd, oddělení školní družiny a účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině.
- Ve funkci ředitelky školy i na pozici školního metodika prevence došlo ke změně.
- Výrazně se zlepšily materiální podmínky pro výuku tělesné výchovy a zájmového vzdělávání.
- Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti nebyly zcela odstraněny, např. chybí široká škála evaluačních nástrojů, diferenciací učiva s ohledem na osobní maximum každého žáka, zvýšení účinnosti opatření ke zlepšování průběžných výsledků vzdělávání.

Silné stránky

- Efektivní a dlouhodobá spolupráce s odbornou školou v rámci kariérového poradenství. (1.5)
- Účelné využívání materiálních podmínek v základním i zájmovém vzdělávání. (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nedostatečná účinnost kontrolního systému a úzké spektrum evaluačních prostředků s negativním dopadem do výsledků vzdělávání. (2.1)
- Absence využívání různých zdrojů pro zjišťování informací a diferencovaného přístupu ve vztahu k nadaným i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami při výuce. (4.3)

- Problematický přechod žáků z prvního na druhý stupeň základní školy z hlediska hodnocení výsledků vzdělávání. (5.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit kontrolní systém a vyhodnocovat účinnost přijatých opatření.
- Rozšířit spektrum evaluačních nástrojů. Systematicky pracovat s výsledky vzdělávání a realizovat postupy usnadňující přechod žáků na druhý stupeň základní školy.
- Při výuce motivovat žáky k využívání relevantních informačních zdrojů.
- Diferencovat metodické postupy i obsah vzhledem k osobnímu maximu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i nadaných.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Údaje o škole z rejstříku škol a školských zařízení a z výkaznictví školy – stav k termínu inspekční činnosti
2. Dokumentace týkající se koncepce, řízení a autoevaluace školy – školní roky 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
3. Webové stránky školy www.zs.velim.cz
4. Dokumentace školního poradenského pracoviště – školní roky 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti (vzorek)
5. Protokoly z komisionálních opravných zkoušek, školní rok 2023/2024
6. Další dokumentace školy podle § 28 odst. 1 školského zákona za školní roky 2023/2024 a 2024/2025 k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Jana Pavlová, Ph.D., školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Dana Šilhánová, školní inspektorka

Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Bundilová, školní inspektorka

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice

13. listopadu 2024